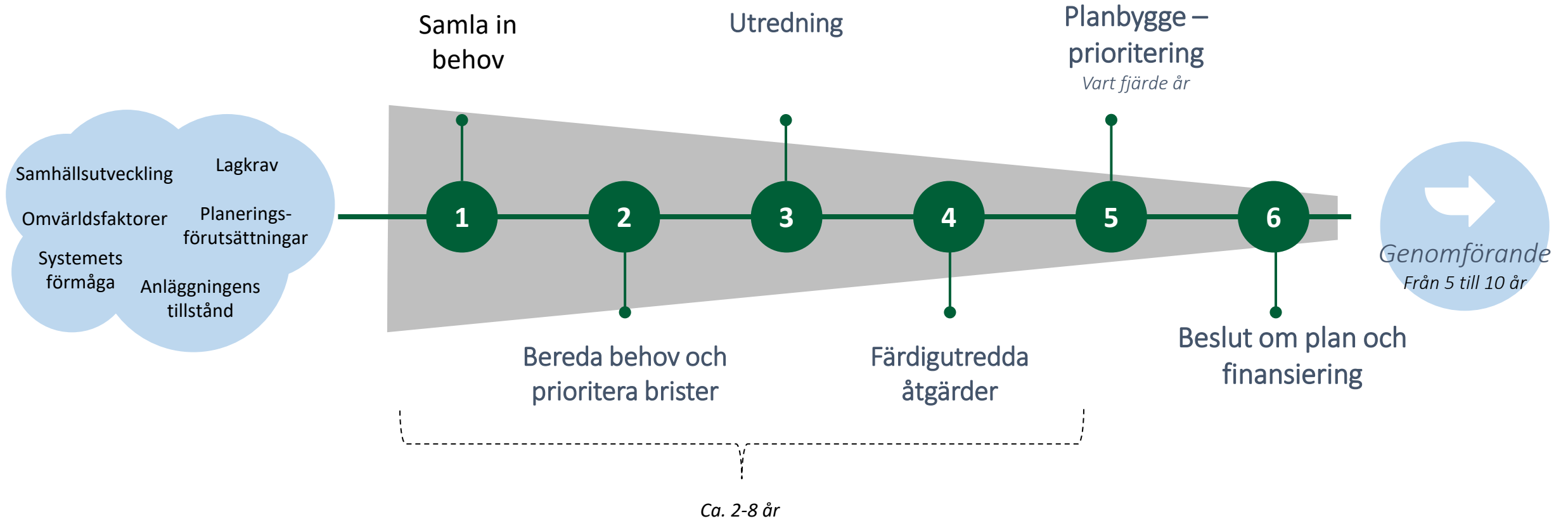

Processen från ”behov till genomförande”

Region Stockholm (Regionledningskontoret och Trafikförvaltningen) och Trafikverket Östra regionen har tagit fram en gemensam bild som överskådligt beskriver processen från att trafikala eller infrastrukturella problem identifierats till att åtgärder kan bli prioriterade och få finansiering i region Stockholms länsplan som är en del av statliga transportinfrastrukturplaneringen.

Presentationen används enklast i visningsläge för ökad orienterbarhet är ikoner och rubriker ”klickbara”, vilket gör att det enkelt går att hoppa mellan de olika stegen som processen visar.

Från behov till genomförande

1 Samla in behov

Insamling av behov sker löpande och kan identifieras i dialog i tidiga skeden av planering enligt PBL eller MB.

Ett behov kan även omfatta önskemål från externa om att starta en utredning i syfte att hitta åtgärder som löser trafikala eller infrastrukturella problem som finns idag eller som förväntas uppstå i framtiden.

Behov kan även identifieras i interna utredningar och underlag.

Trafikverket

Samlar in behov:

- I dialog med länets kommuner, regioner, verksamhetsutövare och näringsliv
- Ärendehantering enligt Miljöbalken eller Plan och bygglagen
- I Trafikverkets strategiska utredningar och underlag
- I Trafikverkets investeringsprojekt och underhåll

Trafikförvaltningen

Samlar in behov:

- Planeringsdialoger med kommuner och andra regionala aktörer
  - Exploatering
  - Infrastrukturutveckling
- Resandeutveckling
- Systemets roll och funktion
- Andra yttre faktorer (t.ex. trafiksäkerhet, klimatanpassning m.m.)
- Strategiskt utredningsarbete utifrån mål i trafikförsörjningsprogram m.m

2

Bereda behov och prioritera brister

När ett problem identifierats sker en **beredning och prioritering** av problemet för att klargöra om det är motiverat att utreda vidare.

Beredningen inom trafikförvaltningen respektive Trafikverket skiljer sig åt.

Trafikförvaltningen behöver även ta hänsyn till respektive trafikfunktion och behovet att säkerställa god trafikförsörjning.

Trafikverket

För att bedöma om det finns motiv att utreda ett behov vidare utgår Trafikverket bland annat från:

- Mål för transportpolitiken
- Inriktning i länsplan och nationell plan.
- RUFS
- Beredningsområdets kriterier för vad som i transportpolitiskt mening bedöms som brist.
- Potential till effektiva åtgärder
- Utrymme inom åtgärdsområden i planerna

Trafikförvaltningen

För att bedöma behov och prioritera vidare utredning använder trafikförvaltningen bland annat följande kriterier

- Långsiktiga mål (TFP, KTP)
- Anläggningens status och reinvestering- eller ersättningsinvesteringsbehovet
- Kapacitetsbrister
- Tillgänglighet och restid

3 Utredning

Utredningens omfattning beror på problemets komplexitet. Utredningstiden varierar från några månader upp till 3 år och involverar ofta kommunal part

Den fysiska planeringsprocessen ställer krav på att förberedande studier ska genomföras innan den fysiska planeringen får påbörjas.

Studierna ska ge underlag för att besluta om vad som ska göras för att lösa eller minska transportproblemet.

Trafikförvaltningen analyserar hur anläggningsfunktioner behöver utvecklas, men också hur trafikeringen kan hantera uppkomna brister och behov.

Trafikverket

En prioriterat problem kan utredas vidare i form av någon av följande:

- Utredning enligt fyrstegsprincipen Åtgärdssvalstudie (ÅVS)
- Funktionsutredning
- Strategiska utredningar

Trafikförvaltningen

En prioriterad brist kan utredas vidare i form av någon av följande:

- Behovsanalys
- Åtgärdssval (ÅV)
- Strategiska utredningar
- Utredningarna har fokus på både anläggningen och investeringen samt drift- och trafikutvecklingen

4

Färdigutredda åtgärder

Förslag till fysiska åtgärder, i steg 3-4 enligt fyrstegsprincipen och som har en investeringskostnad över 75 miljoner kronor kan utgöra förslag till **nya namngivna objekt**. Åtgärder under 75 miljoner kronor prioriteras in i Trafikverkets verksamhetsplan utifrån **länsplanens inriktning**.

Länsplanerna innehåller investeringar på länsvägnätet, statlig medfinansiering till den regionala kollektivtrafikmyndigheten för kollektivtrafikinvesteringar samt till kommuner för bland annat miljö-, cykel- gång- och trafiksäkerhetsåtgärder. För länsplanerna finns det möjlighet att finansiera åtgärder som enligt förordningen tillhör nationell plan, men i regel inte tvärtom.

Trafikverket

För att åtgärder ska kunna övervägas i åtgärdsplaneringen behöver följande underlag:

- Utredning genomförd enligt fyrstegsprincipen
- Grov kostnadsindikation (GKI)
- Samlad effektbedömning (SEB)
- Avsiktsförklaringar och/eller överenskommelse om samfinansiering

Trafikförvaltningen

- Utredning genomförd enligt regionens åtgärdsval- och investeringsprocess
- Kostnadskalkyler (TEK) och effektbedömningar
- Kommunal, regional eller nationellt byggherreansvar
- Avsiktsförklaringar för att verka för ett genomförande och finansiering

5

Planbygge – prioritering

Regeringen ger Regionen och Trafikverket uppdrag att upprätta länsplan för regional transportinfrastruktur respektive förslag till nationell plan. De långsiktiga finansiella planerna är 12 åriga och revideras vanligtvis var fjärde år.

Region Stockholm (länsplaneupprättaren) **upprättar länsplanen**. Länsplanens **inriktning** vägleder i valet av **nya namngivna åtgärder** och nivåer på **åtgärdsområden**. I prioriteringen behöver länsplaneupprättaren anpassa förslaget till den **ekonomiska ram** som riksdagens beslutat.

Förhandlingsobjekt återfinns i planerna men hanteras i en separat politisk process.

Trafikverket

- Trafikverket bistår planupprättaren med underlag.
- Trafikverket tar fram ett förslag till nationell plan där objekt över 150 miljoner är namngivna.

Trafikförvaltningen

- Underlag för namngivna statlig medfinansierings objekt tas fram enligt processen för länsplan
- Utöver länsplan har trafikförvaltningen en regional **investeringsplan** som årligen beslutas av regionfullmäktige. Planen syftar till att hantera investeringsbehov i regionens anläggning. Därtill hanterar även regionen behovet av trafikeringsutveckling i den årliga **trafikförändringsprocessen**.

6

Beslut om plan och finansiering

Beslut om finansiering genom planerna är signalen för Trafikverket att påbörja planering och genomförande.

Länsplanerna kan omfatta åtgärder i statlig regional infrastruktur enligt förordningen (1997:263) men även åtgärder som beviljas statlig medfinansiering enligt Förordning (2009:237).

För objekt som finansierarnas med statliga medfinansiering via länsplanen behöver även kommunerna finansiera sina åtagande, vilket sker inom den kommunala beslutsprocessen.

Trafikverket

- Trafikverket tar fram förslag till **nationell plan** men det är regeringen som tar beslut om fastställd nationell plan. **Riksdagen** beslutar om definitiva **ekonomiska ramar**.
- Trafikverket tar fram underlag för länsplan för transportinfrastruktur.

Trafikförvaltningen

- Regionfullmäktige beslutar årligen om ny **investeringsplan**.

Nationell plan omfattar:

- **Investeringar** i stamvägnätet samt nationella spår.
- Drift och **underhåll** statliga järnvägs- och vägnätet .
- Åtgärder för förbättrad **miljö** längs statligt väg- och järnvägsnät.
- Statlig **medfinansiering** till regional spårburen **kollektivtrafik**,
- *Farleder, slussar, reinvesteringar med mera.*

Genomförande

När en åtgärd är prioriterad i någon av planerna påbörjas planläggningsprocessen.

I många fall krävs en järnvägsplan eller en vägplan vilket följer en lagstadgad process. När den vunnit laga kraft och bygghandling är framtagen kan produktion ske.

Beroende på komplexitet, genomförandeförhållanden kan både planering och genomförande ta olika lång tid.

Trafikverket

- När länsplan och nationell plan är fastställda kan Trafikverket påbörja planering och genomförande. åtgärder läggs in i Trafikverkets verksamhetsplanering
- Trafikverket påbörjar en planläggningsprocess, tar fram bygghandling och bygger
- Trafikverket som byggherre upphandlar entreprenör(er) som genomför projektet. Det innebär Trafikverket har det yttersta ansvaret för byggprojektet.

Trafikförvaltningen

- Byggherre för egna projekt och påbörjar för sin del planläggningsprocess, projektering och byggnation.
- Även kommunerna har projekt där de ansvarar för genomförandet